

**Tolvåkerskolans
likabehandlingsplan
för skola**

läsåret 08/09

Inledning

Detta dokument anger i enlighet med skollag och läroplan hur vi ska handskas med olika förekomster av kränkande behandling eller diskriminering mellan elever och mellan vuxna och elever. Olaga hot, våld, mobbning, rasism, trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling strider mot principen om alla människors lika värde och skall därför bekämpas av all personal.

Planen är framtagen av en arbetsgrupp på skolan i samarbete med elevvårdsteam och rektor. Referensgrupp vid framtagandet:

- Personalrepresentanter
- Elevrådet
- Representanter från elevvårdsteamet
- Fackliga företrädare
- Rektor

Detta utkast ska på remiss till klassråd, elevråd och skolråd. Efter att gruppen har tagit emot synpunkter ska planen reviderats. Dokumentet kommer att fastställas på nästa Skolrådsmöte.

Planen kommer att läggas ut på hemsidan. En sammanfattning av *Likabehandlingsplanen* kommer att tas fram för att delas ut vid varje läsårsstart och andra informationsmöten.

Definitioner

Begreppet ”kränkande behandling” används som ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck, kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen av en kränkning och att denna upplevelse alltid måste tas på allvar.

Trakasserier är handlingar som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, kön eller är av sexuell natur.

Kränkande behandling kan ta sig olika uttrycksformer såsom att utsätta någon för hot eller att utöva psykiskt eller fysiskt våld mot någon annan. Exempel på annan kränkande behandling är handling som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning är när ett barn eller en elev upprepade gånger blir utsatt för negativa handlingar i form av knuffar, elaka kommentarer, utfrysning m.m. från en eller flera personer. Parterna i konflikten är inte jämnstarka utan den ena parten är i underläge och har svårt att försvara sig.

Rasism är föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet och därmed legitima rätt att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Lagen anger också ett förbud mot repressalier. En elev får inte utsättas för repressalier när han/hon påtalat, anmält eller medverkat i en utredning om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Tolvåkerskolans mål

- Barn, elever och personal ska känna sig respekterade och trygga i verksamheten och på sin väg till och från skolan.
- Barn, elever och personal ska ha insikten att diskriminering, kränkande behandling, olaga hot, våld, mobbning och rasism är övergrepp, som aldrig kan accepteras.
- Personal, elever och barn ska i samverkan med föräldrar och andra resurspersoner, sträva efter att skapa en skola där diskriminering, kränkande behandling, olaga hot, våld, mobbning och rasism motverkas aktivt.

Förebyggande åtgärder

Personalens förhållningsätt

Förhållningssättet utvecklas och diskuteras fortlöpande vid arbetsplatsträffar, klassråd och i elevgrupper. All personals gemensamma och entydiga hållning mot diskriminering, kränkande behandling, hot, våld, mobbning och rasism är den viktigaste faktor i skolans förebyggande arbetet.

All personal ska:

- Stanna upp och förmå bråkande barn eller elever att sluta även om de säger att ” det är på skoj”. ”Vi skojar vi inte på det sättet!” är en lämplig replik.
- Vara beredda att använda tid på ingripanden eller diskussioner när så behövs.
- Reagera **aktivt** på nedsättande kommentarer, svordomar, fula ord, könsord, hot, suckar, miner, gester, skratt, fniss, klotter, anonyma brev och/eller förolämpningar på annat sätt, exempelvis på Lunarstorm.
- Reagera **aktivt** på slag, sparkar, knuffar, fasthållning, utfrysning och liknande.
- Stärka barn och elever så att de **vågar berätta** för en vuxen om de upptäckt någon som är utsatt eller om de själva är det. Detta är inte att skvallra utan att hjälpa. Skydda uppgiftslämnaren om denna vill vara anonym.

Rutiner/arbetsätt

- **Kamratstödjare** utses i skolår 7-9. Deras uppgift är att vara en god kamrat, någon man kan lita på och som bryr sig om andra. Kamratstödjarna hjälper de vuxna att upptäcka mobbning, eftersom de vet mer om vad som händer mellan eleverna i klassen och på skolgården. Kamratstödjarna träffas regelbundet tillsammans med ansvarig pedagog.

- **Kompetensutveckling** ska rektor erbjuda all personal, samt riktad kompetensutveckling till medlemmarna i Toleransgruppen.
- **Attitydpåverkan** på barn och elever ska ske genom kompassamtal/värdegrundsdiskussioner samt i mentorsgrupp, samarbetsövningar, rollspel, faddersystem hos de yngre barnen samt olika utvärderingar av stämningen i klassen/gruppen. Alla klasser på Tolvåkerskolan ska arbeta med Birgitta Kimbers läromedel Livsviktigt, som tränar social och emotionell utveckling.
- **Tillsyn** av barn och elever under rasten organiseras av personalkollektivet och förändras vid behov.
- **Likabehandlingsplanens** innehåll ska mentor informera om en gång om året vid föräldramöten. I samband med denna information ska vårdnadshavare uppmanas att omedelbart slå larm till skolan eller förskolan vid misstanke om att brott mot skolans förhållningssätt enligt planen förekommer. Förfarandet vid anmälan finns på annan plats i *Likabehandlingsplanen*. Det är rektors ansvar att ny personal vid introduktion till arbetsplatsen eller skolan informeras om att de måste ha kännedom om innehållet i *Likabehandlingsplanen*.
- **Ordningsregler** ska mentor informera om vid varje terminsstart.
- **Kartläggning** av förhållandet på skolan via samtal eller enkät till alla barn och elever ska varje termin genomföras på rektors initiativ. Syftet är att finna utsatta barn och elever och platser i verksamheten där brott mot *Likabehandlingsplanens Mål* sker.

Akuta åtgärder

Rutiner

Vid misstanke om att något barn blir utsatt av någon form av mobbning, trakasserier, diskriminering eller kränkningar mellan barn/elever och mellan personal och barn/elever är det varje personals skyldighet att aktivera *Handlingsplan och dokumentationsunderlag vid misstänkt kränkande behandling*. Handlingsplanen fungerar som handledning för att kunna analysera situationen, bromsa negativt förlopp, mobilisera personalresurser till arbetet, kontakter med vårdnadshavare, kartläggning, dokumentation, förändrings och omvälvningsarbete på individ-, grupp- och strukturnivå samt förfarande vid eventuell anmälan till annan myndighet. *Handlingsplan och dokumentationsunderlag vid misstänkt kränkande*

5

behandling bifogas detta dokument som bilaga.

Om åtgärder enligt *Handlingsplan och dokumentationsunderlag vid misstänkt kränkande behandling* inte hjälper för enskilda eller flera barn eller elever kan rektor fatta beslut om följande:

- Upprättande av åtgärdsprogram/överenskommelse tillsammans med vårdnadshavare

och elev om hur läget ska normaliseras. Åtgärdsprogrammet kan innehålla konsultationer hos kurator eller psykolog.

- Temporär flyttning till annan klass.
- Tidsbegränsad undervisning i hemmet.

Utvärdering

- utvärdering ska ske mot uppställda mål i planen varje år i kvalitetsredovisningen.
- rutiner ska följas upp med avseende på funktion varje år.
- enkäternas utformning och resultat ska analyseras varje termin.

Vem ser till att lagen följs?

Skolverket och ombudsmännen, JämO, DO, HomO ska utifrån sina ansvarsområden se till att lagen följs.

Barn- och elevombud för lika behandling på Skolverket

Barn- och elevombudet på Skolverket har till uppgift att tillvarata det enskilda barnets och elevens rätt i frågor som inte faller på de andra ombudsmännen, dvs. annan kränkande behandling. Barn- och elevombudsmannen ska dessutom informera om lagen och ge råd beträffande lagens tillämpning.

Så gör eleven en anmälan till Ombudsmännen

Enligt lag (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska skolan hjälpa eleven att ta reda på vad han/hon ska göra. Om en elev inte anser att skolan agerat i tillräcklig omfattning kan eleven göra en anmälan till någon av ombudsmännen. Uppgifter om namn, skola och vad som hänt ska finnas med i anmälan.

BO – Barn- och elevombudsmannen

Barn och ungas rättigheter

www.skolverket.se

E-post: skolverket@skolverket.se

JämO – Jämlikhetsombudsmannen

Diskriminering på grund av kön

www.jamombud.se

e-post: info@jamombud.se

DO – Diskrimineringsombudsmannen

Diskriminering pga. etniskt bakgrund

www.do.se

e-post: do@do.se

HO – Handikappombudsmannen

Diskriminering pga. funktionshinder

www.ho.se

e-post: info@ho.se

HomO – Ombudsmannen mot diskriminering pga sexuell läggning

Diskriminering pga. sexuell läggning

www.homo.se

e-post: homo@homo.se